

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1905.

Andra Kammaren.

N:o 7.

Måndagen den 30 januari.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 23 innevarande januari.

§ 2.

Föredrogs för remiss till utskott Kungl. Maj:ts å kammarens bord hvilande proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring i vissa delar af lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891.

Därvid begärdes ordet af herr Zetterstrand, som yttrade: Herr talman, mina herrar! Då nu förevarande proposition är af en mycket vidlyftig beskaffenhet, då det är all möjlig anledning antaga, att en hel mängd motioner komma att väckas med anledning af densamma, och då därtill kommer, att det ämne, som i propositionen behandlas, är af en mycket speciell natur, så har det syntts lämpligt, att denna proposition kommer att förberedande behandlas af ett särskildt utskott. Efter samråd med mina kamrater inom lagutskottet, äfvensom åtskilliga andra ledamöter inom kammaren, tager jag mig härmed friheten föreslå, att Andra Kammaren för sin del måtte besluta, att ett särskildt utskott, bestående af 18 ledamöter, 9 från vardera kammaren, skall tillsättas för behandling af förevarande proposition; att jämlikt stadgandet i 37 § 1 mom. riksdagsordningen Första Kammaren skall inbjudas att i detta beslut förena sig med Andra Kammaren; äfvensom att, för den händelse kamrarna enas om tillsättande af ett sådant särskildt utskott, Andra Kammaren måtte för sin del besluta, att för ledamöterna i utskottet från denna kammare skola väljas 9 suppleanter.

Hvad herr Zetterstrand sålunda hemställt blef af kammaren bifallet; i enlighet hvarmed Första Kammaren skulle inbjudas att förena sig med Andra Kammaren i dess nu fattade beslut.

Härefter beslöt kammaren hänvisa Kungl. Maj:ts ofvannämnda proposition till lagutskottet, dock under förbehåll, att, om ett särskildt utskott, på sätt Andra Kammaren nu för sin del beslutat, blefve tillsatt, propositionen skulle dit öfverlämnas.

Vidare föredrogs Kungl. Maj:ts på kammarens bord hvilande proposition till Riksdagen i fråga om rättighet till hämtning af väglagningsämnen från kronans jordbruksdomäner; och beslöt kammaren på därom gjord framställning, att, om ett särskildt utskott komme att af Riksdagen tillsättas för behandling af förstnämnda proposition, jämväl nu förevarande proposition skulle dit öfverlämnas, hvaremedertid propositionen nu, under förbehåll som ofvan sagts, hänvisades till statsutskottet.

§ 3.

Föredrogs hvar för sig de på kammarens bord hvilande motionerna, och hänvisades därvid:

herr *C. J. F. Ljunggrens* motion, n:o 92, till statsutskottet;

herr *M. F. Nyströms* motioner, n:o 93 till lagutskottet samt n:is 94 och 95 till statsutskottet;

herr *O. H. Ströms* i Nederkalix motion, n:o 96, till lagutskottet;

herr *H. G. P. Öhngrens* motion, n:o 97, till bevillningsutskottet;

herr *G. Tamms* motion, n:o 98, till konstitutionsutskottet;

herr *J. Johnssons* i Bollnäs motion, n:o 99, till lagutskottet;

herrar *C. F. Vahlquists* och *C. J. Jakobsons* motion, n:o 100, till statsutskottet;

herr *C. F. Vahlquists* motion, n:o 101, till statsutskottet;

herr *C. R. Johanssons* i Jönköping motion, n:o 102, till statsutskottet;

friherre *G. J. De Geers* motion, n:o 103, till statsutskottet;

herr *P. Zimdahls* motioner, n:o 104 till lagutskottet, n:o 105 till statsutskottet och n:o 106 till lagutskottet;

herrar *S. Nordströms* i Höglunda och *C. Perssons* i Stallerhult motion, n:o 107, till bevillningsutskottet;

herr *S. Nordströms* i Höglunda motioner, n:o 108 till bevillningsutskottet samt n:is 109 och 110 till statsutskottet;

herr *S. Nordströms* i Höglunda *m. fl.* motion, n:o 111, till statsutskottet;

herr *J. Ericssons* i Vallsta motion, n:o 112, till statsutskottet;

herrar *E. Hammarlunds* och *F. Bergs* i Stockholm motion, n:o 113, till statsutskottet;

- herr *S. T. Palmes* motion, n:o 114, till lagutskottet;
- herr *J. E. A. Ohlssons* i Halmstad motion, n:o 115, till lagutskottet;
- herr *G. M. Sandins* motion, n:o 116, till tillfälligt utskott;
- herr *E. Nilssons* i Kattleberg motion, n:o 117, till statsutskottet;
- herr *F. Petterssons* i Tjärsta motion, n:o 118, till bevillningsutskottet;
- herr *E. Beckmans* motion, n:o 119, till statsutskottet;
- herr *N. Nilssons* i Skärhus motion, n:o 120, till lagutskottet;
- herr *K. Starbäcks m. fl.* motion, n:o 121, till statsutskottet;
- herr *K. Starbäcks m. fl.* motion, n:o 122, till statsutskottet;
- herr *O. A. Ericssons* i Ofvanmyra *m. fl.* motion, n:o 123, till statsutskottet;
- herr *Å. H. Hammarskjölds m. fl.* motion, n:o 124, till lagutskottet;
- herr *V. L. Molls m. fl.* motion, n:o 125, till lagutskottet;
- herr *E. Råfs* motioner, n:o 126 till tillfälligt utskott och n:o 127 till lagutskottet;
- herr *K. H. Brantings m. fl.* motioner, n:o 128 till lagutskottet och n:o 129 till tillfälligt utskott;
- herr *S. Söderbergs* motion, n:o 130, till statsutskottet;
- herr *A. Ekman*s motion, n:o 131, till lagutskottet;
- herr *K. H. G. von Schéeles* motion, n:o 132, till lagutskottet;
- herr *D. Holmgrens* motion, n:o 133, till statsutskottet;
- herr *S. J. Enanders* motioner, n:o 134 till bevillningsutskottet och n:o 135 till lagutskottet;
- herr *H. Hedlunds m. fl.* motion, n:o 136, till statsutskottet;
- herr *O. F. Trapps* motion, n:o 137, till tillfälligt utskott;
- herr *A. Olssons* i Mårdäng *m. fl.* motion, n:o 138, till lagutskottet;
- herr *A. Olssons* i Mårdäng motion, n:o 139, till bevillningsutskottet;
- herr *J. E. Centerwalls* motion, n:o 140, till statsutskottet;
- herr *A. Hedins* motioner, n:is 141 och 142, till statsutskottet;
- herr *P. O. Lundells* motion, n:o 143, till tillfälligt utskott;
- herr *J. T. Larssons* i Lund motion, n:o 144, till lagutskottet;

herr *O. G. Eklunds* motion, n:o 145, till bevillningsutskottet;
herrar *K. Karlssons* i Mo och *H. G. P. Öhngrens* motion, n:o 146, till statsutskottet;

herr *E. Hammarlunds* motion, n:o 147, till lagutskottet;

herr *A. Jönssons* i Yngsjö motion, n:o 148, till konstitutionsutskottet;

herr *G. A. E. Kronlunds* motioner, n:o 149 till lagutskottet samt n:is 150 och 151 till statsutskottet;

herr *F. Bergs* i Stockholm och *E. Hammarlunds* motion, n:o 152, till statsutskottet;

herr *F. Bergs* i Stockholm motion, n:o 153, till herrar deputerade för vård om kammarens ekonomiska angelägenheter;

herr *A. F. Burmans* motion, n:o 154, till bevillningsutskottet;

herr *J. G. Petterssons* i Södertälje *m. fl.* motion, n:o 155, till lagutskottet;

herr *J. G. Petterssons* i Södertälje motion, n:o 156, till lagutskottet;

herr *M. Dahns* motion, n:o 157, till konstitutionsutskottet;

herr *C. J. Ödmans* motion, n:o 158, till statsutskottet;

herr *O. N. Olssons* i Heden *m. fl.* motion, n:o 159, till statsutskottet;

herr *O. N. Olssons* i Heden motion, n:o 160, till tillfälligt utskott;

herr *C. A. Lindhagens* motioner, n:is 161, 162 och 163 till lagutskottet och 164 till statsutskottet;

herr *J. Bengtssons* i Bjärnalt motion, n:o 165, till bevillningsutskottet;

herr *C. R. Johanssons* i Jönköping *m. fl.* motion, n:o 166, till statsutskottet;

herr *C. Wallis* motion, n:o 167, till tillfälligt utskott;

herr *J. Forssells m. fl.* motion, n:o 168, till tillfälligt utskott;

herr *J. Ströms* i Transtrand motion, n:o 169, till statsutskottet;

herr *J. Anderssons* i Öhrstorp motion, n:o 170, till lagutskottet;

herr *S. L. Olssons* i Älfvalsåsen motion, n:o 171, till lagutskottet;

herr *M. Matssons* motion, n:o 172, till lagutskottet;

herr *J. J. Byströms m. fl.* motion, n:o 173, till lagutskottet;

herr *J. Nydals* och *G. W. Roos'* motion, n:o 174, till lagutskottet;

herr *K. A. Staaffs* motion, n:o 175, till lagutskottet;

herr *S. J. Enanders* motion, n:o 176, till lagutskottet;

herr *W. Anderssons* i Bråborg *m. fl.* motion, n:o 177, till tillfälligt utskott; samt

herr *D. K. Bergströms* motion, n:o 178, till statsutskottet.

§ 4.

Herr talmannen yttrade: Jag tillåter mig föreslå, att kammaren ville besluta, att i år liksom vid förra riksdagen skola tillsättas fem tillfälliga utskott, hvar och ett bestående af nio ordinarie ledamöter och fem suppleanter.

Detta förslag bifölls; och beslöt kammaren på herr talmannens förslag tillika att lördagen den 4 nästkommande februari företaga val af ledamöter och suppleanter i de tillfälliga utskotten.

§ 5.

Herr ²/₃ talmannen tillkännagaf härefter, att han låtit uppgöra förslag till fördelning mellan de tillfälliga utskotten af ifrågakvarande motioner; och var detta förslag, som nu upplästes, af följande lydelse:

Förslag till fördelning af de 26 inom Andra Kammaren väckta motioner, hvilka blifvit hänvisade till behandling af tillfälligt utskott.

Till behandling af ett tillfälligt utskott (n:o 1) torde få öfverlämnas motioner af

herr *E. O. V. Wavrinsky* i Stockholm, n:o 3, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående undervisning i hälsolära vid rikets läro- och utbildningsanstalter,

herr *J. G. Hazén*, n:o 12, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående religions- och sedlighetsvård åt personal, anställd vid arbetsföretag af större omfattning, och

herr *G. M. Sandin*, n:o 116, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående förbud att såsom förnamn använda andra personers släktnamn.

Till ett annat tillfälligt utskott (n:o 2) torde få hänvisas motioner af

herr *K. H. G. von Schéele*, n:o 19, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående upprättandet af sammandrag af de räkenskaper, hvilkas granskning tillkommer kyrkostämman,

herr *G. S. Neiglick*, n:o 63, om ändring af 10 § förordningen angående försäljning af vin, maldrycker m. m.,

herr *G. O. V. Lindgren* i Örebro, n:o 90, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående vidtagande af åtgärder för inskränkning af uppläsandet af kungörelser i kyrkorna,

herr *O. F. Trapp*, n:o 137, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder till hämmande af tuberkulossjukdomens utbredning,

herr *O. N. Olsson* i Heden, n:o 160, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående understöd till äldre, behöfvande barnmorskor, och

herr *C. Wallis*, n:o 167, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående understöd åt äldre barnmorskor.

Till ett tredje tillfälligt utskott (n:o 3) torde få öfverlämnas motioner af

herr *J. J. Byström*, n:o 1, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående förbud mot användning af taggig stängseltråd till hägnader, där fara däraf kan uppstå för människor eller djur,

herr *J. Sjöberg*, n:o 14, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående nedbringande af fraktafgifterna för transport af kalk å järnvägarne,

densamme, n:o 15, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående nedsättning af fraktafgifterna för transport af potatis å statens järnvägar,

herr *A. T. Carlheim-Gyllensköld*, n:o 50, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående revision af föreskrifterna om värdesättning å skog och skogsmark, som salubjudes till kronan,

herr *J. Olofsson*, n:o 55, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående nedsättning af fraktafgifterna för fodermedel å statens järnvägar, och

herr *G. O. V. Lindgren* i Örebro, n:o 89, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående nytt reglemente för statens järnvägar.

Till ett fjärde tillfälligt utskott (n:o 4) torde få öfverlämnas motioner af

herr *O. Emthén*, n:o 69, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående markegångstaxornas upprättande m. m.,

herr *N. J. Broander*, n:o 74, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående utlämnande af lån till ekonomiska landtmannaföreningar,

herr *M. Matsson m. fl.*, n:o 88, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående utredning, huru afgifterna till allmänna fattigvården må kunna mellan kommunerna utjämnas, och

herr *W. Andersson* i Bråborg *m. fl.*, n:o 177, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder till förekommande eller lindring af olägenheterna för skärgårdsbefolkningen af sjöfarten inomskärs under vintertiden.

Slutligen torde till ett femte tillfälligt utskott (n:o 5) få öfverlämnas motioner af

herr *D. Holmgren*, n:o 40, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående utredning i fråga om det nuvarande kyrkliga tillståndet inom landet,

herr *H. F. A. E. Pantzarhielm*, n:o 64, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående upprättande af en för armén och flottan gemensam militärteknisk institution,

herr *E. O. V. Wavrinisky* i Stockholm, n:o 85, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående vidtagande af åtgärder för att förhindra, att lotterisedlar försäljas till högre pris än det, hvarå de lyda,

herr *E. Räf*, n:o 126, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående omorganisation af länsstyrelserna,

herr *K. H. Branting m. fl.*, n:o 129, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående invaliditets- och ålderdomsförsäkring åt arbetare,

herr *P. O. Lundell*, n:o 143, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående allmän ålderdoms- och invaliditetspensionering m. m., och

herr *J. Forssell m. fl.*, n:o 168, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående allmän ålderdomspensionering.

Det upplästa förslaget blef af kammaren godkänt.

§ 6.

Afgåfvos motioner af:

herr *A. T. Carlheim-Gyllensköld*, n:o 179, om ändring af 5, 6 och 15 §§ regeringsreformen; och

herr *D. Persson* i Tällberg, n:o 180, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition om förslag till lag rörande afgäld från afsöndrad lägenhet.

Dessa motioner blefvo på begäran bordlagda.

§ 7.

Till bordläggning anmäldes bankoutskottets memorial n:o 2, angående upplåtelse af mark vid Tumba bruk till statens järnvägar.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag.

§ 9.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr	<i>J. E. Centerwall</i>	under 11 dagar fr. o. m.	den	2 februari,
»	<i>J. Ericsson</i> i Vallsta	» 2 »	»	31 januari,
»	<i>P. Olsson</i> i Fläsbro	» 5 »	»	31 » och
»	<i>J. W. Lundin</i>	» 2 »	»	1 februari.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 3,24 e. m.

In fidem.

Herman Palmgren.

Onsdagen den 1 februari. Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 24 sistlidna januari.

§ 2.

Herr statsrådet m. m. *E. F. W. Meyer* aflämnade Kungl. Maj:ts propositioner till Riksdagen:

angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter änkan Brita Maria Esaidotter Barba från Vitsaniemi; och

om viss ändring af § 15 i Kungl. Maj:ts förnyade nådiga förordning angående de allmänna grunder, som vid hypoteksföreningars bildande och framtida verksamhet skola till efferrättelse lända, den 16 maj 1890.

Dess propositioner blefvo på begäran bordlagda.

§ 3.

Under återopande af i sådant afseende mellan herrar talmän träffad öfverenskommelse, hemställde herr talmannen, det kammaren ville besluta att onsdagen den 8 innevarande februari företaga val af dels ledamöter och suppleanter i det särskilda utskott, som Riksdagen beslutat tillsätta, dels sex revisorer för granskning af statsverkets, riksbankens, och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning samt tre suppleanter för samma revisorer, dels ock tjugufyra valmän att, jämte ett lika antal valmän från Första Kammaren, utse revisorer och revisorssuppleanter vid riksbankens afdelningskontor i orterna äfvensom sex suppleanter för nämnda valmän; och biföll kammaren på därom gjord proposition denna hemställan.

§ 4.

Efter föredragning häruppå af de på kammarens bord hvilande motionerna hänvisades:

herr *A. T. Carlheim-Gyllenskölds* motion, n:o 179, till konstitutionsutskottet; och

herr *D. Perssons* i Tällberg motion, n:o 180, till lagutskottet.

§ 5.

Bankoutskottets härefter föredragna memorial n:o 2, angående upplåtelse af mark vid Tumba bruk till statens järnvägar, blef af kammaren godkändt.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag.

§ 7.

Till bordläggning anmäldes lagutskottets utlåtanden:

n:o 1, i anledning af verkställd granskning af justitieombudsmannens ämbetsförvaltning;:

n:o 2, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse af 3 § i lagen angående jordfästning den 25 maj 1894; och

n:o 3, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om tillägg till 9 § i förordningen angående allmänt kyrkomöte den 16 november 1863.

§ 8.

Afgåfvos motioner af:

herr *G. O. Wallenberg*, n:o 181, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående behandling i en särskild beredning af frågor, som röra förberedelserna till landets värnande mot yttre fiender; och

herr *J. Olofsson*, n:o 182, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar af lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891.

Dessa motioner bordlades.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 2,46 e. m.

In fidem
Herman Palmgren.